

rynek-pracy-w-polsce/reskilling-i-upskilling-jako-rozwiazanie-na-niedobor-talentow-w-polsce/ [dostęp: 16.12.2019].

10. James S., Warhurst C., Tholen G., Commander J., „What we know and what we need to know about graduate skills”, *Work, Employment & Society* 2013, Vol. 27, No. 6, s. 952–963, <http://dx.doi.org/10.1177/0950017013500116> [dostęp: 16.12.2019].

11. A. Wolf, „Does education matter?”, Penguin, London 2002.

12. https://www.efs.2007-2013.gov.pl/analizyraportypodsumowania/baza_projektow_badawczych_efs/strony/bilans_kapitalu_ludzkiego_2010_29032011.aspx [dostęp: 15.12.2019].

13. Sztandar-Sztanderska U., Drogosz-Zablocka E., Minkiewicz B., Stec M., „Kwalifikacje dla potrzeb pracodawców. Raport końcowy”, Warszawa 2010.

14. Davies A., Fidler D., Gorbis M., „Future Work Skills 2020”, Institute for the Future for the University of Phoenix Research Institute, 2011.

15. „Foresight nadwoczesnej gospodarki 2009” [w]: Solak A., „Oczekiwania kompetencyjne pracodawców wobec pracowników”; <https://rynekpracy.pl/artykuly/oczekiwania-kompetencyjne-pracodawcow-wobec-pracownikow> [dostęp: 15.12.2019].

16. Janowska A. A., Skrzek-Lubasińska M., „Kompetencje przyszłości w warunkach ekspansji gospodarki 4.0”, *Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach* Nr 379/2019.

17. MNiSW, „Krajowe Ramy Kwalifikacji uczenia się przez całe życie”; <http://www.nauka.gov.pl/krajowe-ramy-kwalifikacjiszkolnictwo/> [dostęp: 17.12.2019].

18. <http://www.hrtrendy.pl/2014/10/20/swiat-pracy-hr-2022-prognoza-pwc/> [dostęp: 16.12.2019].

19. Gunter F., „Jak zrobić karierę?”, *Świat Książki*, Warszawa 1997; https://cytaty.mfiles.pl/index.php/keyword/8579/0/wykszta%C5%82cenieJak_zrobic_karierę? [dostęp: 15.12.2019].

МІСЦЕ ПРОФЕСІЙНИХ КОМУНІКАТИВНИХ СИТУАЦІЙ У НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

*Варнавська Інна В'ячеславівна,
доцент кафедри професійної освіти
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»*

Сучасний розвиток суспільства передбачає, що до системи управління всіх рівнів мають прийти спеціалісти нової генерації. Щоб відповідати рівню сучасних вимог, фахівці повинні постійно удосконалювати свою професійну майстерність, самостійно здійснюючи пошук і оволодіваючи науково-практичною інформацією, пов'язаною з фахом, та використовувати її в своїй діяльності. У зв'язку з розширенням і поглибленням ділових та науково-виробничих контактів значна увага надається вивченню української мови. На жаль, культурне збагачення особистості засобами вивчення мови відбувається лише тоді, коли студент може відчутти цінність того нового, що йому запропоновано, або що він самостійно відкрив, використовуючи власний творчий потенціал. Адже, творчість – це діяльність людини, яка створює нові матеріальні та духовні цінності, що мають суспільне та професійне значення. Із педагогічної точки зору в умовах вищої школи найважливішим завданням є вирішення проблеми виховання і самовиховання студента як творчої особистості шляхом переходу від екстенсивних до інтенсивних форм і методів організації навчальної і наукової творчості студентів. Це важливий аспект, тому що багатосторонній розвиток здібностей – це нормальне, повноцінне відображення можливостей людини. Творче мислення студентів може бути сформоване у процесі проблемного викладу і опрацювання матеріалу під час практичних занять з української мови (за професійним спрямуванням) і під час активного обговорення різних точок зору, дискусій, проблемних ситуацій, діалогів тощо.

Ринок праці висуває свої вимоги до якості знань і рівня підготовки фахівців для роботи в умовах ринкової економіки. Для спеціалістів із вищою освітою знання мови стає не тільки засобом отримання інформації з оригінальних джерел, але і засобом професійної комунікації. Активне використання українською мовою визначило нові підходи до мети навчання, до визначення навчального процесу як мовленнєво-розумової діяльності, поставило вимогу переосмислення моделі методичної концепції навчання мови у вищому навчальному заході.

Педагогічні інновації у практиці підготовки фахівців мають бути послідовно

проведені у всіх формах роботи з ними і охоплювати як загально-методичні рівні навчального процесу (нові навчально-методичні матеріали, нові методи тестування, використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій, діалогічний метод), так і його практичні ланки, які дозволяють об'єднувати воедино теорію і підготовку безпосередньо на робочих місцях, формувати підприємницькі навички, ініціативність. Процес правильного використання мови розглядається як процес набування комунікативної компетенції, рівень якої повинен бути не нижче такого, що дозволяє використовувати мову практично, а метою навчання є засвоєння, володіння і використання української мови як засобу вираження своїх думок.

Комунікативний підхід є пріоритетним у теорії і практиці навчання мов. У процесі формування комунікативної компетентності спеціаліста необхідним є використання всього набору «засобів, орієнтованих як на розвиток суб'єкт-суб'єктних, продуктивних, особистих сторін спілкування, так і його суб'єкт-об'єктних, репродуктивних, операційних складових». Принцип комунікативності має на увазі збереження в навчально-мовленнєвій практиці основних характеристик і умов природного процесу спілкування: умотивованість висловлювань, їх спрямування на конкретну особу, ситуативність, варіативність, емоційне забарвлення тощо.

Вважаємо доведеним той факт, що діалог – це основа творчого мислення, що розвиток діалектичності як компонента творчого мислення неможливий без діалогу. Тому цілком справедливо у професійній діяльності, особливо в усному мовленні, використання діалогу. І тут найповніше відбувається виявлення творчих здібностей студента, критичного мислення особистості. Варто наголосити на важливості терпимості викладача до помилок під час навчання діалогу. На нашу думку, виправляти помилки потрібно не постійно, а лише тоді, коли студенти порушують мовні норми сучасної української мови.

Також дуже важливим є індивідуальний підхід, який можливий лише після аналізу колективу студентів групи, їх інтересів, характерів, досвіду, відносини у групі і вмilo використовувати їх на занятті. Необхідно завжди пам'ятати, що кожна людина – це творча особистість.

Студент і викладач мають бачити один в одному мовних партнерів. Викладач має бути джерелом інформації, лідером колективу і в той же час його членом, у якого є особливий авторитет, прикладом норм поведінки, моделлю майбутньої мовленнєвої діяльності, організатором психологічного клімату, керівником міжособистісних відносин. Велике значення, як відзначає А.А.Леонтьєв, має самовіддача педагога: його енергійність, доброзичливість, емоційність, чіткість і логічність викладу [...].

Формалізм, байдужість впливає негативно на спілкування. Викладач не лише залучає студентів до діалогу, але і до виконання інших комунікативних завдань, до повноцінної дискусії. Із усіх видів групової бесіди найбільше наближується до звичайного спілкування за своєю умотивованістю – дискусія.

Комунікативне завдання, як відомо, виникає на підставі комунікативної ситуації як сукупності обставин дійсності, які спонукають індивіда до участі в мовленнєвому контакті. Під час вирішення комунікативних завдань одночасно відбувається як стимулювання розумової діяльності і пізнавальний пошук того, хто говорить, так і становлення власне мовленнєвого вміння. Проблема, яку в загальному можна описати як дефіцит інформації, протиріччя в способі виконання будь-якої діяльності, є стержнем ситуацій, які називають проблемними.

Для передачі складного предметного змісту необхідно володіти достатнім запасом засобів для вираження різноманітних намірів – від оцінки до контраргументування. Вище сказане переконує в необхідності, по-перше, використовувати обговорення проблем в ролі засобу розвитку мовлення студентів. І, по-друге, визначивши співвідношення проблемності форми і проблемності змісту, навчитися оптимізувати процес формування і вдосконалення мовленнєвих умінь студентів.

Спочатку слід визначити, яку ситуацію вважати проблемною і яким чином оцінювати ступінь її проблемності. Аналіз підходить до вирішення цього питання (Бабінська П.К., Мельник А.Е., Пассов Є.І, Ейгер Г.В., Шарідова З.Г.) дозволяє виділити такі критерії проблемності ситуації:

- новизна презентації проблеми;
- соціальна актуальність;
- відповідність змісту проблеми віковим інтересам учнів, студентів;
- особистісна значимість;
- повнота інформації про проблему;
- спрямованість до інтелектуально-емоційної сфери тих, хто навчається.

Найбільш доречною є така типологія проблемних ситуацій: поведінкові, морально-етичні, суспільно-політичні та науково-пізнавальні проблеми. В проблемних задачах поведінкового типу реалізуються комунікативні наміри запиту і видачі інформації та висловлювання власної думки комунікатора, погодження чи незгоди з чужою. У проблемних задачах морально-етичного типу реалізуються комунікативні наміри оцінки і висловлювання думки. В соціально-політичних проблемних ситуаціях передбачається володіння умінням коментування і аргументування. В науково-пізнавальних проблемних ситуаціях засобами висловлювання, оцінки, умінням коментування, аргументування і контраргументування.

Перелік комунікативних намірів – констатація, оцінка, аргументування, контраргументування – дозволяє переконатися в зростанні мисленневих операцій, необхідних для актуалізації комунікативних намірів.

Різною є необхідність експонування проблемних ситуацій різного типу за допомогою текстів: поведінкові та морально-етичні проблемні ситуації можуть стати поштовхом до дискусії без попереднього читання студентами тексту. Для інших ситуацій необхідно використовувати опору на текст, публіцистику.

В цілому використання проблемних комунікативних ситуацій в навчанні сприяє не тільки успішному розвитку комунікативної компетенції студентів, але також стимулюють формування моральних цінностей і світогляду майбутніх спеціалістів.

Література

1. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення: навч. посіб. – Львів: Світ, 1990. – 380 с.
2. Леонтьев А.А. Основи психолінгвистики: Учебник. – Москва: Смысл, 2005. – 288 с.

ТУРИЗМ КАК ФЕНОМЕН КУЛЬТУРНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

***Василевская Валерия Эдуардовна**
студентка учреждения образования
«Белорусский государственный
университет культуры и искусств»
(г. Минск, Республика Беларусь)
vasilevskaya.v.e@mail.ru*

Среди множества потребностей человека и общества в целом, особое значение следует придать потребностям рекреационной деятельности, т.е. физическому, интеллектуальному и духовному совершенствованию. Удовлетворение рекреационных потребностей инициирует необходимость создания целостной системы использования природных и социально-культурных ресурсов. Одной из форм взаимодействия человека с природным и культурным пространством является путешествия.

Антропология едва ли не первая наука, для которой путешествия стали одним из основных объектов исследований. В конце XX – начале XXI века широкую популярность приобрели исследования в направлении антропологии туризма. Предметом данного направления выступают различные комбинации экономического развития, индивидуальные познавательные и эмоциональные трансформации, коллективных репрезентаций и политики [6, с. 62]. Объектом же является турист, символически выражающий представления о социальных и культурных связях. Важно отметить, работы Василия Галани-Мутафи по